

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2022
Senát IV

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 363/2022
populárny názov	Vstup účastníka do konkurzného konania
sudca spravodajca	Ladislav Duditš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	06.07.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1
analytická právna veta	<p>Pri rozhodovaní o návrhu na vstup nového veriteľa do konania všeobecne súdy skúmali splnenie podmienok podľa § 25 zákona o konkurze. Účelom tohto konania je posúdenie, či nadobúdateľ pohľadávky spĺňa hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky na vstup do konkurzného konania, pričom splnenie hmotnoprávnych podmienok dokladá predložením listiny preukazujúcej prevod pohľadávky a pre naplnenie procesnoprávnych podmienok sa vyžaduje, aby prevodcovi pohľadávky svedčilo postavenie účastníka konkurzného konania a podaný návrh spĺňal zákonné náležitosti.</p> <p>V konkurznom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, a preto nie je akceptovateľné, aby v ktoromkoľvek štádiu konania mohli účastníci účinne namietat' všetko, čo mohli účinne namietat' v určených (skorších) fázach konkurzného konania. Tým by mohlo dôjsť k obchádzaniu uplynutia lehôt na podanie dostupných prostriedkov nápravy, čo by neprijateľným spôsobom zasiahlo do právnej istoty ostatných účastníkov konkurzného konania.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Uznesením okresného súdu z 9. februára 2016 zverejneným bol na návrh veriteľa Všeobecnej úverovej banky, a. s. (ďalej aj „pôvodný veriteľ“), vyhlásený konkurz na majetok dlžníka obchodnej spoločnosti (ďalej aj „úpadca“ alebo „dlžník“). Uvedené uznesenie bolo na základe odvolania úpadcu zrušené uznesením krajského súdu z 12. septembra 2016 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.</p> <p>Podaním doručeným okresnému súdu 2. decembra 2016 pôvodný veriteľ ako navrhovateľ požiadal, aby na miesto navrhovateľa vstúpil do konania veriteľ 2, na ktorého bola zmluvou o odplatnom postúpení pohľadávok z 8. júna 2016 postúpená pohľadávka Všeobecnej úverovej banky, a. s.. Uznesením okresného súdu z 15. decembra 2016 vstúpil do konkurzného konania na miesto pôvodného</p>

veriteľa ako navrhovateľa veriteľ 2.

Uznesením okresného súdu z 13. marca 2017 bol na majetok dlžníka opätovne vyhlásený konkurz. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 11. januára 2018 odmietol odvolanie podané dlžníkom a právnu predchodkyňou sťažovateľov ako spoločníčkou dlžníka.

Na návrh nového veriteľa okresný súd napadnutým uznesením povolil vstup do konania nového veriteľa na miesto veriteľa 2. Nový veriteľ v konaní pred súdom predložil zmluvu o odplatnom postúpení pohľadávok uzatvorenú 29. októbra 2019 medzi veriteľom 2 ako postupcom a novým veriteľom ako postupníkom.

Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že veriteľ 2 si do konkurzu riadne prihlásil dotknutú pohľadávku a stal sa účastníkom konania. Nový veriteľ k návrhu na vstup do konania priložil listinu preukazujúcu prevod pohľadávky z veriteľa na navrhovateľa, pričom podpisy na tejto listine boli úradne osvedčené.

Uznesenie okresného súdu napadla odvolaním konateľka úpadcu (ďalej len „právna predchodkyňa sťažovateľov“), ktorá nesúhlasila so vstupom nového veriteľa do konania. Poukázala na personálne prepojenia medzi úpadcom a novým veriteľom s ohľadom na § 196a Obchodného zákonníka. Ďalej namietala, že postúpenie pohľadávky nebolo úpadcovi ako dlžníkovi oznámené v zmysle § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zo strany veriteľa 2 ide o špekulatívny úkon. Okrem toho spochybnila aj osobu veriteľa 2, ktorý podľa jej názoru 3 nadobudol pohľadávku od pôvodného veriteľa nezákonným spôsobom, s poukazom na § 26 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon o konkurze“), s čím sa konkurzný súd dosiaľ nevysporiadal.

Po uplynutí lehoty na podanie odvolania ho právna predchodkyňa sťažovateľov doplnila podaním, v ktorom poukázala na skutočnosť, že veriteľ 2 ako postupca zomrel. Zmluva o postúpení pohľadávky z 29. októbra 2019 sa javí ako pochybný a nezákonný úkon, postúpenie nebolo úpadcovi oznámené bez zbytočného odkladu.

Po podaní odvolania a jeho doplnenia právna predchodkyňa sťažovateľov zomrela. Krajský súd uznesením z 12. januára 2021 rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi, keďže prichádzajú do úvahy ako jej zákonní dedičia. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo uznesenie súdu prvej inštancie potvrdené. Procesné postavenie právnej predchodkyne sťažovateľov, resp. samotných sťažovateľov, bolo krajským súdom odvodené od skutočnosti, že si do konkurzu prihlásila pohľadávku u správcu, čím jej vzniklo postavenie veriteľa úpadcu, preto sa jej zmena v osobe veriteľa týka, a to pokiaľ ide o rozsah uspokojenia jej pohľadávky.

Odvolací súd uviedol, že nový veriteľ ako navrhovateľ k návrhu priložil zmluvu o odplatnom postúpení pohľadávky uzatvorenú s veriteľom 2 ako postupcom, podpisy na nej boli úradne osvedčené. K námietke sťažovateľov o neoznámení postúpenia pohľadávky krajský súd uviedol, že § 25 zákona o konkurze nevyžaduje na rozhodnutie o vstupe do konania preukázanie, že postupca oznámil postúpenie pohľadávky dlžníkovi ako obligatórnu náležitosť takéhoto návrhu. K pochybnostiam o platnom podpísaní zmluvy o postúpení pohľadávky odvolací súd uviedol, že osvedčenie pravosti podpisu zákon umožňuje vykonať dvoma spôsobmi, a to buď účastník listinu pred notárom vlastnoručne podpíše alebo pred notárom vyhlási, že uznáva svoj podpis na listine za vlastný. V zmluve o postúpení pohľadávky bol podpis veriteľa 2 ako postupcu, ako aj nového veriteľa ako postupníka úradne osvedčený 29. októbra 2019, čo vyplýva z osvedčovacej doložky o pravosti podpisu notára JUDr. Ivana Macáka, z ktorej je zrejmé, že veriteľ 2 ako postupca uvedenú listinu 29. októbra 2019 vlastnoručne podpísal. Osvedčenie pravosti podpisu nového veriteľa ako postupníka nastalo až 22. apríla 2020, teda po smrti postupcu, no z osvedčovacej

	<p>doložky notárky nevyplýva, že postupník zmluvu o postúpení pohľadávky opatril svojím podpisom až po smrti postupcu. Opak sťažovateľa nepreukázali.</p> <p>Odvolačný súd nemal pochybnosti o oprávnenosti postavenia veriteľa 2 v konkurznom konaní. O vstupe veriteľa 2 do konkurzného konania bolo rozhodnuté už uznesením okresného súdu z 15. decembra 2016, keď na miesto pôvodného veriteľa Všeobecnej úverovej banky, a. s., ako navrhovateľa nastúpil veriteľ 2 na základe zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávok z 8. júna 2016.</p> <p>Sťažovatelia primárne spochybňujú (i) hmotnoprávne postavenie už zosnulého veriteľa 2, konkrétne namietajú neplatnosť prevodu dotknutej pohľadávky z pôvodného veriteľa na veriteľa 2, v dôsledku čoho veriteľ 2 následne nemohol platne previesť túto pohľadávku na nového veriteľa. Postúpenie pohľadávky bolo úpadcovi oznámené po zverejnení uznesenia krajského súdu o zrušení uznesenia okresného súdu o vyhlásení konkurzu, konkurz teda neprebíhal a v tomto čase okresný súd nemal povoliť veriteľovi 2 vstup do konania. Zároveň nebolo preukázané ani oprávnenie konajúcich osôb podpísať v mene pôvodného veriteľa zmluvu o odplatnom postúpení pohľadávok z 8. júna 2016. Ďalej sťažovatelia namietajú, že (ii) konkurzné konanie je od počiatku vedené nezákonným spôsobom, na vyhlásenie konkurzu neboli splnené zákonné podmienky týkajúce sa plurality veriteľov, preto aj ďalšie rozhodnutia súdov vydané v konkurznom konaní sú nezákonné.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>S ohľadom na princíp subsidiarity odmietolústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej uznesenie okresného súdu pre nedostatok právomoci.</p> <p>Krajský súd v napadnutom uznesení odkázal na právoplatné uznesenie okresného súdu z 15. decembra 2016, ktorým bol povolený vstup do konkurzného konania veriteľovi 2 ako navrhovateľovi namiesto pôvodného veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a preto sa ďalej nezaoberal námietkami odvolateľky proti nedostatkom pri prevode pohľadávky z pôvodného veriteľa na veriteľa 2.</p> <p>Ústavný súd v prvom rade uvádza, že okresný súd v uznesení z 15. decembra 2016 rozhodoval o zmene v osobe navrhovateľa vo fáze, keď už bolo začaté konkurzné konanie, ale ešte nebol vyhlásený konkurz: „Právna pozícia osoby, ktorá podala návrh na vstup do konania, je rozdielna podľa toho, či návrh bol podaný do vyhlásenia konkurzu a súd bude o ňom rozhodovať do vyhlásenia konkurzu, alebo bol podaný po vyhlásení konkurzu, resp. súd o ňom rozhoduje po vyhlásení konkurzu. Do vyhlásenia konkurzu veriteľ, od ktorého je pohľadávka nadobudnutá, môže byť ako účastník konania len v právnej pozícii navrhovateľa.“ (ĐURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 219.). Uznesením okresného súdu z 15. decembra 2016 teda došlo k zmene v osobe navrhovateľa na vyhlásenie konkurzu. Okresný súd už v tejto fáze konania skúmal, či sú splnené predpoklady na zmenu v osobe navrhovateľa, a to na základe predloženej zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávok z 8. júna 2016.</p> <p>Uznesením okresného súdu z 13. marca 2017 bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz. Uznesením o vyhlásení konkurzu na návrh veriteľa súd po preskúmaní návrhu (a príslušných dôkazov) osvedčuje aj to, že osobe, ktorá podala návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, označujúc sa za veriteľa, svedčí hmotnoprávne postavenie dlžníkovho veriteľa.(podobne II. ÚS 300/2014).</p> <p>Uznesením z 15. decembra 2016 a následne aj uznesením o vyhlásení konkurzu sa potvrdilo hmotnoprávne postavenie veriteľa 2 ako veriteľa dlžníka, ktoré zakladá oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Právna predchodkyňa sťažovateľov v postavení ďalšej veriteľky dlžníka nemohla predmetné uznesenia napadnúť, pretože uznesenie z 15. decembra 2016 bolo vydané pred vyhlásením konkurzu postupom podľa § 80 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 196 zákona o konkurze, teda proti nemu nebolo prípustné odvolanie. Uznesenie o vyhlásení konkurzu na</p>

návrh veriteľa mohol napadnúť iba dlžník v zmysle § 19 ods. 2 zákona o konkurze.

Po vyhlásení konkurzu si veriteľ 2 svoju pohľadávku riadne prihlásil do konkurzu a nadobudol postavenie veriteľa prihlásenej pohľadávky. Právna predchodkyňa sťažovateľov si rovnako prihlásila svoju pohľadávku do konkurzu, čím tiež nadobudla postavenie účastníka konkurzného konania ako veriteľ prihlásenej pohľadávky a z tohto postavenia jej vyplynulo aj právo popierať pohľadávky ostatných prihlásených veriteľov.

Ak sa právna predchodkyňa sťažovateľov domnievala, že veriteľ 2 nie je vlastníkom dotknutej pohľadávky, t. j. nesvedčí mu hmotnoprávne postavenie veriteľa úpadcu, mohla túto okolnosť namietat' popretím jeho pohľadávky v zmysle § 32 zákona o konkurze v zákonnej lehote určenej na popretie pohľadávok. Právna predchodkyňa sťažovateľov ani samotní sťažovatelia právo poprieť pohľadávku veriteľa 2 nerealizovali, teda nevyužili dostupný prostriedok nápravy, ktorý im zákon priznáva.

V konkurznom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, a preto nie je akceptovateľné, aby v ktoromkoľvek štádiu konania mohli účastníci účinne namietat' všetko, čo mohli účinne namietat' v určených (skorších) fázach konkurzného konania. Tým by mohlo dôjsť k obchádzaniu uplynutia lehôt na podanie dostupných prostriedkov nápravy, čo by neprijateľným spôsobom zasiahlo do právnej istoty ostatných účastníkov konkurzného konania.

Pri rozhodovaní o návrhu na vstup nového veriteľa do konania všeobecné súdy skúmali splnenie podmienok podľa § 25 zákona o konkurze. Účelom tohto konania je posúdenie, či nadobúdateľ pohľadávky spĺňa hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky na vstup do konkurzného konania, pričom splnenie hmotnoprávných podmienok dokladá predložením listiny preukazujúcej prevod pohľadávky a pre naplnenie procesnoprávných podmienok sa vyžaduje, aby prevodcovi pohľadávky svedčilo postavenie účastníka konkurzného konania a podaný návrh spĺňal zákonné náležitosti.

Nadobúdateľ pohľadávky k návrhu na vstup do konania priložil zmluvu o postúpení pohľadávky. Z pohľadu hmotného práva zmluva o postúpení pohľadávky nemusí obsahovať osvedčené podpisy zmluvných strán. Podmienka overenia podpisov vyplýva zo zákona o konkurze, preto ju možno označiť za náležitosť procesnej povahy, ktorú je potrebné splniť, aby konajúci súd povolil vstup do konania nadobúdateľa pohľadávky na miesto prevodcu pohľadávky. V prejednávanej veci hmotnoprávne účinky postúpenia pohľadávky nastali podpisom zmluvy o postúpení pohľadávky oboma zmluvnými stranami, t. j. 29. októbra 2019. Overenie podpisov ako náležitosť procesnej povahy bolo potrebné preukázať pri podaní návrhu na vstup do konkurzného konania, preto možno akceptovať, že podpis postupcu bol overený priamo pri podpise zmluvy a podpis postupníka na zmluve nebol v čase jej podpisu overený, ale bol dodatočne postupníkom uznaný za vlastný postupom podľa § 58 ods. 1 Notárskeho poriadku.

Rovnako možno akceptovať závery krajského súdu o tom, že veriteľovi 2 patrilo postavenie účastníka konkurzného konania. Toto jeho postavenie vyplynulo z toho, že po vyhlásení konkurzu si riadne prihlásil dotknutú pohľadávku, ktorá bola zapísaná do zoznamu pohľadávok vyhotoveného správcom.

Aplikujúc zásadu koncentrácie konania a zohľadňujúc formálnosť procesu vedenia konkurzného konania, ako aj možnosť právnej predchodkyne sťažovateľov spochybnit' hmotnoprávne postavenie veriteľa 2 popretím jeho prihlásenej pohľadávky, možno akceptovať, že všeobecné súdy neskúmali aj spôsob nadobudnutia pohľadávky veriteľom 2, ku ktorému došlo pred vyhlásením konkurzu, ale obmedzili sa na skúmanie splnenia podmienok podľa § 25 zákona o konkurze vo vzťahu k nadobúdateľovi pohľadávky, t. j. novému

	<p>veriteľovi.</p> <p>Z materiálneho hľadiska nemožno opomenúť, že pôvodným veriteľom, ktorý podal návrh na vyhlásenie konkurzu, bola banka a jeho pohľadávka vyplývala z bankového úveru, pričom išlo o pohľadávku zabezpečenú záložným právom, ktorej opodstatnenosť sťažovatelia nespochybňujú. Pôvodný veriteľ, ako aj veriteľ 2 spoločne vyjadrili súhlas s postúpením pohľadávky na veriteľa 2, ako aj s jeho procesným účastníctvom v konkurznom konaní pri podaní návrhu na vstup do konania veriteľa 2 na miesto pôvodného veriteľa, preto spochybňovanie osoby veriteľa 2 ako vlastníka pohľadávky vyznieva skôr účelovo.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že krajský súd sa s odvolaním právnej predchodkyne sťažovateľov riadnym a udržateľným spôsobom vysporiadal, jeho závery nemožno označiť za svojvoľné ani nedostatočne odôvodnené, preto nemožno uvažovať o porušení základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>K námietke sťažovateľov o nesplnení predpokladov na vyhlásenie konkurzu v čase jeho vyhlásenia z dôvodu absencie plurality veriteľov ústavný súd uvádza, že uznesenie o vyhlásení konkurzu nie je predmetom podanej ústavnej sťažnosti, sťažovatelia ho neoznačili ani v petite a nedomáhajú sa jeho zrušenia. Uznesením okresného súdu o vyhlásení konkurzu bola s konečnou platnosťou vyriešená otázka splnenia zákonných dôvodov na vyhlásenie konkurzu a bola deklarovaná pluralita veriteľov v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu, ako aj v čase rozhodovania okresného súdu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	NS SR uznesenie č. k. 3 Obo 51/2011 z 30. novembra 2011:
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-návrh na vyhlásenie konkurzu konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-prihlásenie pohľadávky pohľadávka-postúpenie princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-zásada koncentrácie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.